

התנועה למען
איכות השלטון בישראל וע"ר

בנק ישראל

21. 08. 2016

ירושלים, י"ד באב, תשע"ו
18 באוגוסט, 2016

נ ת ק ב ל

לכבוד,
עו"ד נילי אבן-תן – מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר
גבי גל קיויתי – רכזת מחלקת כלכלה ומחקר
התנועה למען איכות השלטון
ת.ד. 4207 ירושלים 91043

באמצעות פקס שמספרו 02-5000076

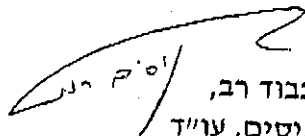
ח.נ.

הנדון: הסדר החוב של נוחי דנקנר מול הבנקים
סימוכין: מכתביכך מיום 9.6.2016 ומיום 28.7.2016

1. פתח דבר, התנצלותנו על העיכוב במשלוח מענה לפנייתכן שבסימוכין, אשר נשלחה אל המפקחת על הבנקים.
  2. בפנייתכן, בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), קראתן לפיקוח על הבנקים לבצע בקרה על הסדר החוב שלפי הפרסומים בתקשורת נחתם בין הבנקים ובין מר נוחי דנקנר, ובעיקר בכל הנוגע להעמדת אשראי בהיקפים גדולים על-ידי הבנקים לגופים שונים במשק. בנוסף, הבעתן את עמדת התנועה, לפיה, בין השאר, על הפיקוח על הבנקים לבצע בדיקה מיידית ביחס לאשראי שניתן אנשי הון נוספים. לבסוף, הדגשתן את החשיבות של פרסום דוחות הביקורת שנערכים על-ידי הפיקוח על הבנקים.
  3. כידוע, וכמצוין בסעיף 5 לפנייתכן, התנועה הגישה עתירה לבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק, בין היתר נגד נגיד בנק ישראל ונגד המפקח על הבנקים, בעניין האשראי שניתן לקבוצת איי.די.בי (בג"צ 4586/14). בתגובה לעתירה שהוגשה מטעם בנק ישראל, פורטו בהרחבה הצעדים שנקטו בכל הנוגע הליכי מתן האשראי במערכת הבנקאית ובכלל זאת הביקורות שנערכו בבנקים. עתירה זו תלויה ועומדת ועל כן נפנה לתגובה שהוגשה במסגרתה.
- זאת ועוד, בעקבות פניית התנועה נערכה ביום 27.7.2016 ישיבה בנושא זה בוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת. בהתאם לדרישת יושבת ראש הוועדה, נשלח מכתב עדכני, בו פירוט הצעדים שנקטו כאמור. מכתב זה מצורף לתשובה זו.

4. אשר להסדר החוב שלפי הפרסומים נחתם בין הבנקים ובין מר נוחי דנקנר, לא נוכל להתייחס לגופו של עניין בשל הוראת הסודיות הקבועה בסעיף 15א' לפקודת הבנקאות. מעבר לכך, ומבלי שיחיה בכך משום התייחסות למקרה זה, נצוין שמלבד שיקולי ההרתעה אותם מעלים, קיימים שיקולים נוספים אשר יש להביא בכלל חשבון ובהם מקסום סכום הגביה האפשרי מבחינת הבנקים והאינטרסים של נושים אחרים.

5. לבסוף, בכל הנוגע לסוגיית פרסום דוחות הביקורת של הפיקוח על הבנקים, כידוע בית-המשפט המחוזי בירושלים דחה בפסק-דין מנומק מיום 2.6.2016 את עתירת התנועה לפרסום הדוחות (עת"מ 22113-05-15). ככל הידוע לנו, הוגש ערעור על פסק-דין זה לבית-המשפט העליון (עע"מ 5089/16), ועל-כן יש להותיר את ההכרעה בסוגיה זו לבית-המשפט.

בכבוד רב,
רון ניסים, עו"ד
המחלקה המשפטית, בנק ישראל

הפיקוח על הבנקים
אגף הביקורת

תל-אביב, ז' באב תשע"ו

11 באוגוסט 2016

169S5966

לכבוד

חייב קארין אלהרר

יו"ר הועדה לענייני ביקורת המדינה

הכנסת

הנדון: רשימה של צעדים שנוקט הפיקוח על הבנקים בנוגע לסיכוני אשראי ללווים גדולים

בחמשך לבקשותך משיבת הועדה לביקורת המדינה שהתקיימה ביום 27.7.16, מציב הצעדים המשמעותיים שנקטו ע"י הפיקוח על הבנקים בנוגע לסיכון אשראי ללווים גדולים החל משנת 2009 ועד היום. מובן שהפיקוח נקט בצעדים משמעותיים לניהול סיכוני אשראי גם בתקופה מוקדמת יותר, אך מטבע הדברים קצרה היריעה מלפרט את כולם.

נקדים ונאמר שסיכון האשראי הוא מטבעו אחד ממוקדי הסיכון המרכזיים לגופים שעוסקים במתן אשראי. לכן, במסגרת פעילות הליבה שלו לשמור על יציבות המערכת הבנקאית, הפיקוח על הבנקים, כמו גם רשויות פיקוח אחרות בעולם, פעל ופועל באופן אינטנסיבי לשפר את מערך השליטה והניהול של הבנקים ביחס לסיכוני האשראי, לקדם מדידה נאותה של הפסדי אשראי ולוודא שלרשות הבנקים כריות בטחון נאותות לספיגתם, לרבות בגין הפסדים עתידיים.

איכות עבודת הפיקוח בתחום זה נבחנה לעומק בבדיקות מקצועיות שביצעו צוות מומחים בינלאומי מטעם קרן המטבע העולמית: האחת, בסוף שנת 2011 (ה-FSAP¹) והשנייה, ביוני 2016 (TECHNICAL ASSISTANCE REPORT²). בדוחות נרשם במפורש כי הפיקוח על הבנקים פועל בתחום זה, ובתחומים רבים נוספים, כנדרש בסטנדרטים הבינלאומיים, ואף בסטנדרטים גבוהים יותר. בנוסף, מבקר המדינה ערך ופרסם בשנת 2013 דוח ביקורת בנושא הטיפול של הפיקוח בקבוצות הלווים הגדולות. גם דוח זה ציין שהפיקוח נקט בצעדים רבים להידוק הפיקוח על לוויים גדולים, לחיזוק ההסדרה בתחום זה ולצמצום הריכוזיות, וכי הוא מחמיר על הסטנדרטים הבינלאומיים. להבנתנו, ההמלצה היחידה של דוח הביקורת שטרם יושמה היא ההמלצה להשלים בהקדם את הקמת הוועדה ליציבות פיננסית, אשר בנק ישראל פועל לקדמה.

¹ FSAP (Financial Sector Assessment Program) היא ביקורת מקיפה על המגזר הפיננסי בכל מדינה, שנערכת על ידי קרן המטבע הבינלאומית ומתמקדת בהערכת יציבות המגזר הפיננסי ובאיכות הפיקוח והאסדרה של פעילותו. ממצאי הביקורת על ישראל פורסמו לציבור בחודש אפריל 2012.

² TECHNICAL ASSISTANCE REPORT – דוח מיוחד שבתן את פעילות הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. דוח הבדיקה כלל ממצאים והמלצות להתנהלות הפיקוח על הבנקים על בסיס הבדיקה שבוצעה באפריל 2016 ע"י משלחת של אנשי מקצוע בכירים של ה-IMF. הדוח פורסם ב- 6.7.16 באתר האינטרנט של ה-IMF.

ת"ד 528, תל-אביב 61004 טל: 03-5640520 פקס: 03-5661110

טרם נפרט את צעדי הפיקוח כאמור ולמען שלמות התמונה, לא למותר יהיה לציין, כי התנועה למען איכות השלטון בישראל עתרה בנושא זה לפני למעלה משנתיים, לבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק, בין היתר נגד המפקחת על הבנקים ונגד נגידת בנק ישראל (בג"צ 4586/14). עתירה זו עדיין תלויה ועומדת.

1. צעדים במישור המערכת³

1.1. בשנים 2009-2010, הפיץ הפיקוח על הבנקים מכתבים שונים בנושאים הקשורים באופן

ישיר ועקיף לניהול סיכוני אשראי ובפרט לניהול סיכון האשראי ללווים גדולים.

מכתבים אלו נשלחו למערכת הבנקאית לנוכח ממצאי ביקורת בתחום ניהול האשראי ללווים ממונפים והסיכון המוגבר באשראי זה ועל רקע המשבר שפקד את השווקים בשלבי שנת 2008 ותחילת שנת 2009.

במסגרת המכתבים, נדרשו תאגידי בנקאיים לנקוט בצעדים לחיזוק הליכי הניהול של האשראי הממונף ולשיפור תהליכי החיתום והערכת הסיכון של הלווים הגדולים. החל משנת 2012 הנושאים השונים הוסדרו בהוראות ניהול בנקאי תקין כפי שיפורט בהמשך. להלן המכתבים המשמעותיים שהופצו למערכת הבנקאית בנושא האמור:

תאריך	נושא המכתב	התאמה לתקנות	הערות
1.1.09	הערכת שווי של נכסים הנמצאים במדינות מסוימות וחשיפות כלפי לוויים אשר עיקר פעילותם במדינות אלו	הבנקים נדרשו להתייחס לסיכון בו מקור החזר מבוסס על נכסים במדינות עם סיכון מוגבר ולקבוע מקדמי ביטחון מתאימים.	הוסדר בהמשך בהוראה ייעודית לניהול סיכוני אשראי.
5.4.2009	מדיניות תגמול	הבנקים נדרשו לאמץ מדיניות תגמול המותאמת לרווחיות ולמטרות ארוכות טווח ושלא יעודדו לקיחת סיכונים עודפים.	הוסדר בהמשך בהוראה ייעודית לנושא התגמולים
12.10.2009	דגשים בניהול סיכוני אשראי	דרישה להתייחסות מיוחדת לאוכלוסיית לוויים רגישות לרבות חברות בעלות שיעור מינוף גבוה יחסית, לוויים שהתבססו על מחזור חוב ועוד. הבנקים נדרשו, בין היתר, לסקור לוויים אלו ולבחון את הצורך בסיווג, הפרשה וחיזוק בטחונות.	
10.12.2009	לקחים מהמשבר הפיננסי בנושא ניהול סיכוני אשראי	הבנקים נדרשו להתייחס במדיניות האשראי למימון ממונף לרבות לוויים שקיבלו מימון כנגד שווי של אמצעי שליטה, הישענות על ערבות אישית, סיווג חובות כחוב בעייתי בארגון מחדש ועוד.	
22.12.2009	מנהל סיכונים ראשי ופונקציות ניהול סיכונים	הבנקים נדרשו למנות פונקציה בלתי תלויה ואפקטיבית שתבחן את הסיכונים בראיה חוצת ארגון ותאתגר את קבלת החלטות בתאגיד הבנקאי.	הנושא הוסדר בהמשך בהוראה ייעודית בנושא ניהול סיכונים
17.10.2010	הנחיות בנושא תיקוף מודלים	דרישה לבצע תיקוף בלתי תלוי על מודלים לרבות כאלו המחוונים בסיס לקבלת החלטות, אשראי.	
2009-2012	הוראות דיווח וגילוי לציבור בנוגע לסיכוני אשראי	בתקופה זו הופצו למערכת הבנקאית למעלה מ- 10 חוזרים שנגעו לדרישות גילוי לציבור ולפיקוח על הבנקים הכוללות מידע רחב על קבוצות לוויים ועל סיכוני אשראי הנובעות מהחשיפות ללוויים גדולים.	

3 כל המכתבים, החוזרים וההוראות המפורטים בסעיף זה מפורסמים באתר האינטרנט של בנק ישראל.

- 1.2 ביום 29.12.10 פורסם עדכון מקיף של ההוראה אשר מסדירה את פעולתו ותחומי אחריותו של דירקטוריון התאגיד הבנקאי וועדותיו (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301).⁴ העדכון כלל גם דרישות שנועדו לחזק את הפיקוח של הדירקטוריון על ניהול סיכון האשראי בבנקים אשר נכנסו לתוקף ביום 1.7.2013.
- במסגרת עדכון זה, חודד תפקיד הדירקטוריון כמתווה אסטרטגיה ומדיניות וכמפקח על אופן יישומה על ידי ההנהלה. כחלק מכך, הדירקטוריונים נדרשו להימנע, כשיטה, מהתערבות בניהול השוטף - לרבות בתחום האשראי, לצמצם את סמכותם לאישור חריגות ממדיניות האשראי, וכן, להתמקד בבניית מערכים נאותים של בקרה ופיקוח על פעולות הנהלה וסמכויותיה. הבנקים נדרשו, עד ליום 1.7.13, לבצע שינויים בהליכי אישור האשראי, ניהולו ובקרתו, ולאשר בדירקטוריון מדיניות אשראי מפורטת כנדרש בהוראה החדשה. הפיקוח עקב מקורב אחר תהליך ההיערכות של הבנקים ליישום ההוראה, והוא ממשך ובוחן, במסגרת הליכי הפיקוח השוטפים, את מידת הציות לאמור בה.
- 1.3 בשנת 2011 נכנסה לתוקף הוראה משמעותית בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"
- ההוראה הופצה לבנקים כבר ב - 31.12.2007 והבנקים נדרשו להיערך אליה בתהליך מקיף על פני מספר שנים על מנת להתחיל ביישומה ב - 1.1.11.
- ההוראה חיזקה את תהליכי זיהוי חובות בעייתיים ותהליכי הסיווג והחפרשה בגינם והתאימה את מתכונת הדיווח לכללים הנהוגים באר"ב.
- 1.4 במהלך שנת 2011 החמיר הפיקוח על הבנקים באופן מהותי את המגבלות החלות על חשיפות הבנקים ללווים הגדולים, במטרה להפחית את סיכון הריכוזיות בתיקי האשראי של הבנקים. החמרה זו נכנסה לתוקף ביום 31.12.2011.
- המדובר על תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313). תיקון זה קבע, בין השאר, כי החשיפה המרבית של תאגיד בנקאי לקבוצת לווים תופחת מ-30% מבסיס החון של התאגיד בנקאי ל-25% מבסיס הונו. התיקון גם קבע מגבלה חדשה אשר הוחלה על החשיפות לכלל הלווים וקבוצות הלווים שלכל אחד מהם חבות עולה על 10% מבסיס החון של התאגיד הבנקאי. חשיפה כוללת זו הוגבלה ל-120% מבסיס החון של התאגיד הבנקאי, ונכללים בה גם חשיפות לתאגידי בנקאיים.
- 1.5 ביום 27 בדצמבר 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת אב בתחום ניהול הסיכונים בבנקים (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310), שנועדה לחזק את ניהולם ובקרתם של הסיכונים, בכלל זה, סיכון האשראי. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1.1.2014.
- ההוראה דרשה הקמתה של פונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה, אשר תהיה אחראית להסדרת ולהטמעת מסגרת ניהול סיכונים זהירה, בכלל זה, בתחום האשראי. פונקציית

⁴ עדכון הוראת הדירקטוריון התבסס, בין השאר, על עקרונות שפרסמה ועדת באזל במרס 2008 ובאוקטובר 2010 בנושא "חיזוק הממשל התאגידי", על הוראות של רשויות פיקוח מובילות, רגולציה המקימת עדכנית ופרקטיקה מיטבית.

ניהול הסיכונים נדרשה גם להיות מעורבת בתהליך אישור השיפוט אשראי מהותיות. הפיקוח על הבנקים ממשיך לעקוב אחר תהליך התממנה של ההוראה.

1.6. ביום 27 בדצמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "ניהול סיכון אשראי" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311). ההוראה הרחיבה משמעותית את הנחיות הפיקוח על הבנקים בתחום ניהול סיכון האשראי וחזקה את הליכי הבקרה על מתן אשראי ספציפי ללווים גדולים.

ההוראה חיזקה את הבקרה על הליכי ניהול סיכון האשראי, בין היתר, באמצעות העצמת השפעתו של גורם עצמאי ובלתי תלוי בקווי העסקים – פונקציית ניהול הסיכונים ומנהל הסיכונים הראשי שבראשה. להלן דוגמאות: דרישה שפונקציית ניהול הסיכונים תוביל את גיבוש מדיניות האשראי של הבנק (סעיף 14 להוראה); דרישה שפונקציית ניהול הסיכונים תגיש חוות דעת שניה מאתגרת במסגרת אישור כל שיפוט אשראי מהותית (החל מיום 1.1.2015 – חשיפה מוגדרת כחשיפה בהיקף של 25 מיליוני ₪, סעיף 44 להוראה, סעיף 13 לחוזר 2357); דרישה שפונקציית ניהול הסיכונים תהיה אחראית לקביעת דירוגי האשראי של הלווים או לאישורם (סעיף 63 להוראה); חוטלה אחריות לסיווג האשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי על גורם שאינו אחראי לפעילות עסקית (סעיף 53 להוראה).

1.7. ביום 30 באפריל 2013 עדכן המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "הערכת נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314). העדכון נכנס לתוקף ביום 1.1.2014.

במסגרת העדכון הבנקים נדרשו לקיים מערכת סיווג מהימנה של חובות ולקבוע תהליך לתיקוף מודלים המעריכים סיכונים אשראי. בנוסף, נדרשו הבנקים לאמץ ולתעד שיטות עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שיקבעו גם שיטות לזיהוי חובות בעייתיים ולקביעה במועד של הפרשות להפסדי אשראי.

1.8. ביום 23 בנובמבר 2014 עדכן המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "ניהול סיכונים אשראי" (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311). העדכונים נכנסו לתוקף ביום 1.4.2015.

העדכון מיקד את תפקידה של פונקציית בקרת האשראי. הפונקציה בודקת בדיעבד את ניהול סיכון האשראי על כל שלביו לרבות שיקול הדעת של הגורמים המקצועיים המאשרים מתן אשראי ומספקת הערכה לאיכות אשראי ספציפי ולאיכות התיק בכללותו. העדכון הדגיש את הדרישות האיכותיות (להבדיל מדרישות טכניות) ואת התוצרים הנדרשים מפונקציית בקרת האשראי לנוכח סטנדרטים עולמיים ובעקבות הניסיון הנצבר בפיקוח על הבנקים.

1.9. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "ניהול הלוואות ממונפות" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327). ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1.1.2016.

ההוראה פורסמה כתלק מיישום המלצות הועדה להסדרי חוב ונועדה להגדיר את הציפיות המינימאליות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול סיכונים הולם וזהיר של הלוואות ממונפות. ההוראה חיזקה תהליכים רבים הנוגעים לניהול האשראי

הממונה ובכלל זה: דרישה לבחון את יכולת הפירעון של חלווה ויכולת הקטנת המינוף לרמה בת קיימא בזמן סביר, כללים למידת הסתמכות על שווי חברה, ציפיות בנוגע לרמת התמיכה של ספונסר אם בכלל, דרישה להגנות על האשראי באמצעות התניות פיננסיות, בחינה של תרחישי קיצון לחלוואות ממונפות ועוד.

1.10. במקביל, ביום 28 באפריל 2015 עדכן המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מגבלות על מימון עסקאות הוניות" (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323) ואת ההוראה בנושא "ניהול סיכוני אשראי" (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311). העדכונים נכנסו לתוקף ביום 1.1.2016.

עדכון הוראה 323 הרחיב את המגבלות על כלל עסקאות האשראי למטרות הוניות והחמיר את המגבלה עצמה כך שתתייחס לחון רוברד 1 ולא לחון הכולל.

עדכון הוראה 311 הדגיש את הצורך לקבוע מגבלות פנימיות על אשראי ממונף, הסדיר קווים מנחים לטיפול בהלוואות סינדיקציה, קבע סף (מעל 50 מ' ש"ח) לקבלת מידע על אשראי שנטל בעל השליטה לרכישת מניות שליטה. בנוסף, העדכון דרש לעגן בנחלים תהליכים שיאפשרו ויתור על חוב, לרבות דרישה לבחון חלופות לויתור על חוב.

1.11. מעבר לצעדים לעיל, במסגרת מבחני קיצון שנערכים מידי שנה על ידי בנק ישראל, נבחנות, בין היתר, ההשלכות של כשלי אשראי בקבוצות לווים גדולות - לרבות קבוצת אי.די.בי, על מצבם של הבנקים. מבחנים אלו נועדו, בין היתר, לסייע בהערכת יציבות המערכת הבנקאית, לזהות מוקדי סיכון ליציבותה, ולקבל החלטות ביחס לכך - לרבות באשר לנאותות כריות החון שמוחזקות על ידם. מידע על אופן עריכת המבחנים ותוצאותיהם התפרסם בסקירות השנתיות של המפקח על הבנקים, בדוחות השנתיים של חטיבת המחקר בבנק ישראל, וכן, בדו"ח ה-FSAP (מחודש אפריל 2012).

2. צעדים ברמת המשק

2.1. המפקח על בנקים והמשנה לנגיד בנק ישראל (כיום - נגידת בנק ישראל), נמנו על חברי הוועדה לצמצום הריכוזיות במשק. המלצות הועדה היוו בסיס לחקיקתו של החוק לקדום התחרותיות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד - 2013, ואשר תרומתו צפויה לבוא לידי ביטוי בשנים הבאות.

2.2. המפקח על בנקים ומנהל מחלקת המחקר בבנק ישראל נמנו על חבריה של הוועדה להסדרי חוב ("ועדת אנדרון"), שפעלה לגיבוש המלצות להסדרת הסדרי החוב במשק.

3. צעדים במישור הספציפי

3.1. כחלק מתהליכי העבדה השוטפים של הפיקוח, ובהתאם לתכנית עבודה ממוקדת סיכון ולסדרי עדיפויות, הפיקוח על הבנקים עורך ביקורות אשראי מרטיניות לבחינת נאותות תהליכי התיגום ולבחינת נאותות הסיווג וההפרשה להפסדי אשראי שהבנקים רושמים בדוחותיהם הכספיים.

בשנים 2001-2012 ביקורות אלו נערכו על רקע קשיים עסקיים של קבוצות לווים גדולות נוכח השלכותיו של המשבר הפיננסי על פעילותם ועל יכולתם למחזר את חובותיהם בשווקים הפיננסיים. במסגרת ביקורות אלו נבדקה גם הנאותות של הסיווגים והתפרשות

להפסדי אשראי שבוצעו בבנקים שונים ביחס חברות שונות בקבוצת נוחי דנקר. במסגרת ביקורות אלו, התייחס הפיקוח לתהליכי החערכה של הסיכון כמו גם להערכות הסיכון עצמן, ודרש תיקון של ליקויים שנמצאו.

3.2. במהלך 2013-2014, ביצע הפיקוח על הבנקים תהליכי ביקורת על האשראי שניתן לחברות מסוימות בקבוצת אי.די.בי ולבעל השליטה בהן. הליכי הביקורת האמורים נועדו לעמוד על איכות החיתום וניהול האשראי, לרבות נאותות הערכת הסיכונים, הליכי הממשל התאגידי בניהול סיכוני האשראי, ותפקוד גורמי הביקורת והבקרה בקשר לאשראי הספציפי שנבדק. חלקו תארי של האשראי שנבדק נידון בין השנים 2003 – 2009.

3.3. בקשת התנועה לאיכות השלטון לקבל לידיה דוחות אלו נדחתה כל-ידי בית המשפט המחוזי בירושלים, אשר קיבל את עמדת בנק ישראל לפיה חל איסור בדין (סעיף 15א לפקודת הבנקאות, 1941) לגלות דוחות אלו (פסי"ד מיום 2.6.15 בעת"מ 22113-05-15). התנועה לאיכות השלטון הגישה ערעור לבית-המשפט העליון, כלומר סוגיית גילוי הדוחות מונחת לפתרו את בית-המשפט העליון ומן הראוי להמתין לפסק-חדין בערעור.

3.4. דרישה לצמצום תיאבון סיכון בתחום ריכוזיות לווים הפיקוח בוחן באופן שוטף את הסיכון המובנה בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים ואת תיאבון הסיכון שלהם, את המדיניות של מותן האשראי, את המגבלות על חשיפת האשראי, ואת ההליכים הננקטים להערכת הסיכון. כאשר חשיפת האשראי שיקפו תיאבון סיכון גבוה, הפיקוח דרש לקבוע מתווה לצמצומן.

חשוב להדגיש כי הליכי פיקוח בנקאיים לא נועדו להסיר אחריות מהנתלות הבנקים או לחתלופם במילוי תפקידם, אלא הם נועדו להצביע על ליקויים וחולשות על מנת שאלה יטופלו על ידם. מעבר לכך, קיומו של פיקוח בנקאי ופעולותיו המתבצעות תוך ציות ברמה גבוהה לעקרונות הליבה הבינלאומיים, אמנם מחזקים את חיצובות הכוללת של המערכת הבנקאית אולם אין בכך ערובה, או מניעה, של כשל של תאגידים בנקאיים - על פי וועדת באזל: "הפיקוח הבנקאי אינו יכול, ואינו צריך, לספק ערובה לכך שתאגידים בנקאיים לא יינשלו. בכלכלת שוק, כשלים הם חלק מנטילת סיכונים".

מכבוד רב,

אזר סופר

סגן המפקחת על הבנקים

העותק: חדוה בר-המפקחת על הבנקים